

بازار سرمایه

تهیه و تنظیم: یاسر تقی پور

اشاره:

با سلام خدمت همه عزیزانی که ما را در این بخش همراهی خواهند کرد، امید این داریم که بتوانیم با ارائه مطالب مفید و کاربردی در این قسمت، به شما عزیزان کمک کنیم تا گام به گام به سمت حرفه‌ای شدن در انجام معاملات خود، پیش بروید. ابتدا با تعاریفی بنیادی آشنا می‌شویم تا در ادامه مسیر برنامه آموزش خود، به پایه‌های تحلیل در بازار سرمایه بپردازیم.

بورس» اخذ شده که در اوایل قرن چهاردهم در شهر بروژ بلژیک می‌زیسته و صرافان شهر در مقابل خانه او گرد هم می‌آمدند و به داد و ستد کالا، پول و اوراق بهادار می‌پرداختند. این نام بعدها (۱۳۰۹) به کلیه اماکنی اطلاق شد که محل دادوستد پول، کالا و اسناد مالی و تجاری بوده است.

به روایتی دیگر واژه بورس در معنای کنونی آن از شهر بروژ بلژیک گرفته شده است، مرکز تجاری ای که تجار و بازرگانان به آنجا می‌رفتند؛ پس از مدتی مردم نیز برای حل و فصل جنبه‌های مالی خود، شروع به رفتن به آنجا کردند. **اوراق بهادار: (Securities):** یک ابزار مالی قابل داد و ستد و مثلی (عوض‌دار)ی است که دارای ارزش مالی می‌باشد. اوراق بهادار به طور کلی به صورت زیر دسته‌بندی می‌شوند:

*اوراق بدهی مانند سند بدهی بانک، اوراق قرضه و سهام قرضه

*اوراق حقوق صاحبان سهام مانند سهام عادی و ...

*ابزارهای مشتقه مانند قرار دادهای آتی، اختیار معامله، پایاپای

شرکت یا بنگاهی که اوراق بهادار منتشر می‌کند، منتشرکننده نامیده می‌شود. ساختار قوانین کشورها واجد شرایط بودن یک اوراق بهادار را تعیین می‌کنند. اوراق بهادار، می‌توانند به صورت گواهی صادر شوند و یا به طور عام تر بدون گواهی باشند و تنها در مدخلی الکترونیکی ثبت شده باشند. گواهی‌ها می‌توانند در وجه حامل باشند، به این معنا که حمل‌کننده آن صاحب حقوق ورقه بهادار است و یا با نام باشند که در این صورت تنها شخصی که اوراق به نام اوست صاحب حقوق است. اوراق بهادار شامل

(مدت

به این روش‌ها تامین مالی بیرونی می‌گویند. بورس اوراق بهادار، از آنجا که محل معامله اغلب ابزارهای مالکیتی یا حقوق صاحبان سهام نظیر سهام عادی و ممتاز و مشتقات آنها است، بازار سرمایه محسوب می‌شود.

بورس اوراق بهادار بازار رسمی و سازمان‌یافته سرمایه است که در آن خرید و فروش سهام شرکت‌ها و اوراق بهادار تحت ضوابط، قوانین و مقررات خاصی انجام می‌شود. تعیین قیمت سهام در بورس، بر اساس عرضه و تقاضا صورت می‌گیرد. در بورس اوراق بهادار، یک سرمایه‌گذار می‌تواند با سرمایه هرچند کوچک خود، در شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس سرمایه‌گذاری نماید. سرمایه‌گذاران بورس، برای خرید و فروش سهام می‌بایست این کار را از طریق شرکت‌های کارگزاری بورس انجام دهند.

بورس ایران در سال ۱۳۴۶ راه‌اندازی شد. بورس اوراق بهادار یک بازار متشکل سرمایه‌است که در آن سهام شرکت‌های خصوصی و دولتی طبق قانون خاصی خرید و فروش می‌شود و از سویی محلی برای جمع‌آوری پس‌انداز و نقدینگی بخش خصوصی به منظور انجام پروژه‌های سرمایه‌گذاری بلندمدت است و مرجعی است برای مردم که وجوه مازاد خود را برای سرمایه‌گذاری در شرکت‌ها به کار انداخته و از سود آن به برخوردار شوند. بورس دارای انواعی است که عبارتند از: ۱- بورس اوراق بهادار، ۲- بورس کالا، ۳- بورس ارز ۴- بورس اوراق مشتق

واژه بورس

واژه بورس از نام خانوادگی شخصی به نام «واندر

بازار در علم اقتصاد به معنای مکانی فیزیکی که خریداران و فروشندگان (اعم از اشخاص حقیقی و حقوقی) برای داد و ستد، مبادله کالا و خدمات دور هم جمع می‌شوند، بازار گویند.

و در علم اقتصاد، منظور از ساختار بازار، تعداد شرکت‌هایی است که در حال تولید محصول یکسانی هستند. ما در این بخش به دو مورد از موارد هشت گانه ساختار بازار می‌پردازیم:

۱- **بازار بین‌المللی:** صادرات، واردات افزایش سهم جهانی کشورها از تجارت و درآمدسازی به منظور تعدیل تراز پرداخت‌های کشورها یا به عبارتی موازنه صادرات و واردات.

۲- **بازار سرمایه:** بازاری است که ابزارهای مالی بلند مدت با سررسید بیش از یکسال در آن مورد معامله قرار می‌گیرد

اهم وظایف بازار سرمایه:

۱. تشکیل سرمایه در اقتصاد ملی.
 ۲. مسئول تامین سرمایه بنگاه‌ها.
 ۳. تعیین ارزش و قیمت‌های ذاتی ابزارهای مالی.
- توضیح مهم: شرکت‌ها و بنگاه‌های تجاری که برای تامین سرمایه خود نمی‌توانند منابع کافی از محل پس‌اندازهای خود (سود انباشته و ذخایر استهلاک) فراهم نمایند و با کسری وجوه روبرو می‌شوند، می‌توانند کسری منابع خود را به طور نمونه از یکی از راه‌های زیر تامین کنند:
۱. انتشار سهام عادی و ممتاز (ابزارهای مالکیتی)
 ۲. انتشار اوراق قرضه (ابزارهای بدهی بلندمدت)
 ۳. استقراض از بازار پول (توسط ابزارهای بدهی کوتاه

بازار سرمایه

مختلف موثق (نه شایعات) در حوزه‌های مرتبط با آن سهم می‌باشد

روانشناسی بازار سرمایه:

این مبحث به اعتقاد تمام حرفه‌ای‌های بازار سرمایه توانایی بسیار مهمی هست که حتی به جرأت می‌توان گفت که بدون داشتن این توانایی و با وجود داشتن دو توانایی فوق، امکان موفقیت در بازار بورس بسیار اندک و حتی غیر ممکن می‌شود. لذا این توانایی بخشی مربوط به ویژگی‌های طبیعی و سرشتی فرد می‌باشد و بخشی هم به واسطه تربیت نفس و تمرین روانی فرد در معاملات و بهره‌گیری از اصول روانی بازار سرمایه قابل دستیابی خواهد بود.

برای مثال فرض کنید فردی تحلیلگر تکنیکالی قوی و دارای پایه تحلیلی بنیادی قابل قبول و حتی عالی می‌باشد، طبعاً از این فرد انتظار می‌رود که در بهترین موقعیت وارد معامله شده و در بهترین موقعیت‌ها با کسب سود از معاملات خارج شود، اما آیا همیشه این اتفاق می‌افتد؟ جواب این سوال بسیار ساده و روشن هست: خیر! چرا؟ یک دلیل از بین هزاران دلیل روانی موجود، می‌تواند روحیه طمعکاری فرد باشد، یعنی وقتی معامله‌او در بهترین قیمت ممکن صورت گرفته و بعد از اندک زمانی (بسته به نوع بازاری که در آن معامله می‌کنید، بورس اوراق بهاردار و یا بازار ارز، نفت، طلا و...) بین الملل) به سود رسیده است، اما فرد معامله‌گر با وجود این سود دچار طمع شده و منتظر سود بیشتر می‌نشیند، و در اثر همین طمعکاری، قدرت تحلیلی او کاهش پیدا کرده و مخاطرات ادامه مسیر را نمی‌بیند و یا کمتر می‌بیند، لذا ممکن هست همان معامله با وجود سودآوری اولیه، از سودش کاسته شده و یا اینکه به ضرر برسد و اینجا تصمیم‌گیری کاری سخت هر چند شدنی برای افرادی که توان روانی به نسبه خوبی دارند، هست.

با این توضیح اولیه در مورد ارکان تحلیلی بازارهای سرمایه برای انجام تجارتي سودمند، مایل هستم خدمت همراهان صمیمی مجله نساجی امروز اعلام کنم که در ادامه این مبحث در شماره‌های بعدی مجله به تصمیمات کلیدی و مهم دولت‌ها و بانک‌های مرکزی کشورهای اثرگذار در حوزه ارزی بپردازم و با بیان اثرات ارزی آن تصمیمات، دوستان همراه به یک بینشی در حوزه تحلیل فاندامنتال ارزی برسند، تا در معاملات آتی خود با دیدی بازتر وارد معامله‌شویید.

هر تحلیلگر و معامله‌گر در بازار سرمایه باید بر اساس سه توانایی به کار معاملات در بورس اوراق بهادار تهران، بازار ارز، نفت، طلا، نقره و ... بین الملل و یا هر بازار سرمایه سازمان یافته و شفاف دیگری بپردازد.

۱: علم تحلیل‌گری تکنیکال (فنی) بازار سرمایه

۲: علم تحلیل‌گری فاندامنتال (بنیادی) بازار سرمایه

۳: علم روانشناسی بازار سرمایه

در ادامه به نحوه عملکرد هر یک از این علوم و یا توانایی‌ها می‌پردازیم.

تحلیل‌گری تکنیکال (فنی) بازار سرمایه:

این روش تحلیلی بر اساس قیمت هر سهم و یا هر کالای مورد معامله در بورس، مورد توجه قرار می‌گیرد. یعنی ما با استفاده از ابزارهای تحلیلی توسط نرم افزار معروف بازار سرمایه به نام متا تریدر Meta Trader به بررسی قیمت‌های گذشته یک سهم و یا کالا می‌پردازیم، سپس برای آینده آن سهم و یا کالای مورد بررسی، یک قیمت و یا یک محدوده قیمتی را پیش بینی می‌کنیم. قابل توجه هست که بگوییم، افراد با داشتن این علم و توانایی و به همراه رعایت اصول روانی بازار سرمایه، قادر خواهند بود به معاملات بپردازند و حتی بدون در نظر گرفتن توانایی تحلیل بنیادی، به کسب سود نیز برسند. اما همواره توصیه می‌شود که برای این منظور بهتر هست از برخی موارد کلیدی توانایی اولیه بهره‌مند باشیم، چرا که بسیار مشاهده شده است با وجود تایید و تصدیق علم تکنیکال به انجام خرید سهمی، بر اثر مثلاً اخبار سیاسی و یا اقتصادی موثر در آن حوزه، عملکرد این سیگنال تکنیکالی یا به تأخیر افتاده و یا کاملاً از بین رفته، هر چند قابل ذکر هست که باز هم با وجود از بین رفتن سیگنال تکنیکالی، می‌توان به واسطه همین علم تحلیل‌گری تکنیکال بازار سرمایه، به تأخیر افتادن و یا از بین رفتن سیگنال تکنیکالی اولیه را پیش بینی کرد.

تحلیل‌گری فاندامنتال (بنیادی) بازار سرمایه:

در این روش تحلیلی، ما با طیف گسترده‌ای از اطلاعات مالی و خبری در مورد سهم و یا کالای مورد نظر سروکار داریم، در واقع این علم به ما این امکان را می‌دهد که با استفاده از بررسی صورت‌های مالی، ترازنامه، گردش وجوه نقد، و... همچنین اخبار و اطلاعات پیرامون آن سهم، به نتیجه‌های برای خرید و یا فروش آن سهم یا کالا در بورس برسیم. بنابراین می‌توان گفت که این توانایی شامل دانش مالی، علم اقتصاد، اثرات سیاست بر اقتصاد، تحلیل اقتصادهای منطقه و فرمانطقه‌ای، و توانایی تحلیل اخبار

سهم شرکت‌ها یا صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک، اوراق قرضه منتشره شده توسط شرکت‌ها و یا واسطه‌های دولتی، سهام با اختیار معامله و یا هر نوع اختیار معامله دیگر، واحد‌های شراکت محدود و انواع مختلفی از ابزارهای رسمی سرمایه‌گذاری است که قابل معامله و تعویض باشند

تأثیر بورس بر اقتصاد

بورس از طریق جذب و به کار انداختن سرمایه‌های راکد، حجم سرمایه‌گذاری در جامعه را بالا می‌برد. بورس بین عرضه‌کنندگان و تقاضاکنندگان سرمایه ارتباط برقرار می‌کند و معاملات بازار سرمایه را تنظیم می‌نماید. هم چنین با قیمت‌گذاری سهام و اوراق بهادار تا حدودی از نوسان شدید قیمت‌ها جلوگیری می‌کند. بورس مردم را به پس‌انداز تشویق و بدین وسیله باعث به کارگیری پس‌انداز مردم در فعالیت‌های اقتصادی می‌شود. بورس سرمایه لازم برای اجرای پروژه‌های دولتی و خصوصی را فراهم می‌آورد.

حضور در بورس

برای معامله در بازار بورس، هر شخصی حقیقی یا حقوقی نیاز به یک کارگزار رسمی و کد معاملاتی دارد. کارگزار در واقع واسطه بین معامله‌گر و بازار بورس می‌باشد. طبق آمار شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه (سمات) تعداد افرادی که در ایران کد سهام‌داری (کد معاملاتی) دریافت کرده‌اند از ۸ میلیون نفر فراتر رفته است. افراد عادی جامعه نیز می‌توانند با دریافت کد معاملاتی از کارگزاری‌های رسمی، خرید و فروش سهام و اوراق بهادار را در بورس انجام دهند. امکان معاملات آنلاین سهام، پیگیری قیمت‌ها و سایر اطلاعات مورد نیاز تحلیل سهام از طریق اینترنت، باعث شده است رغبت بیشتری برای حضور در بورس در بین افراد ایجاد شود.

اساس تغییرات قیمت در بورس

تغییر قیمت سهام از قانون ساده عرضه و تقاضا تبعیت می‌کند. یعنی اگر سهامداران زیادی قصد خرید (تقاضا) سهمی را بنمایند قیمت بازار آن سهم افزایش می‌یابد زیرا فروشندگان نیز از عرضه سهام به قیمت‌های کمتر خودداری خواهند کرد. همچنین اگر افراد متعددی اقدام به فروش (عرضه) سهامی بنمایند قیمت بازار آن سهم کاهش می‌یابد.

اکنون بعد از آشنایی اولیه شما با مفاهیم فوق، می‌خواهم در مورد پایه‌های تحلیل و چگونگی تحلیل قیمت‌ها در بازار سرمایه مطالبی را خدمت شما عزیزان تقدیم کنم.

ادامه دارد...